

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

מוצש"ק פ' בא, יו"ד שבט, ה'תשל"ג

חלק א – יוצא-לאור לש"פ ויגש, ז' טבת, ה'תשי"פ

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

לעילוי נשמת

מרת חנה לאה ע"ה ברוק

בת הרה"ת ר' שמעון ע"ה

נפטרה ז' טבת, ה'תשע"א

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות יוצאי חלציי

הרה"ת ר' יוחנן וזוגתו מרת בת'י פערל

בנותיהם ובנם חי' מושקא, שלום דובער, רבקה,

יוכבד וחנה לאה שיחיו ברוק

הרה"ת ר' חיים שאול וזוגתו מרת חוה ריסא

בנותיהם ובנם שושנה יעל, חי' מרים, זישא,

מנחם מענדל וחנה לאה שיחיו ברוק

הרה"ת ר' יעקב יוסף וזוגתו מרת רבקה

בנותיהם חי' מושקא, חנה לאה ואסתר שיחיו ברוק

מרת מרים רחל ובעלה הרה"ת ר' אברהם

בנם ובנותיהם אליהו חנני', חנה לאה,

אסתר, מסעודא חוה ומנחם מענדל שיחיו באנון

מרת חי' מושקא ובעלה הרה"ת ר' חנוך העניך

בתם ובניהם חנה לאה, יוסף יצחק ושמעון שיחיו דייטש

ועד הנחות בלה"ק

מכון להוצאה לאור תורת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוקללה"ה נבנ"מ ז"ע

Lahak Hanochos Inc. 788 Eastern Parkway, Suite 408, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (718) 604-2610 Email: info@lahak.org

ב"ה. יום הבהיר ה' טבת, ה'תש"פ

שהחיינו וקיימנו והגיענו

הננו שמחים לבשר כי ניתן להשיג

תורת מנחם כרך סז

הכולל את מאמרי דא"ח ושיחות קודש

מש"פ ויגש, ז' טבת – עד ש"פ ויקרא, ג' ניסן ה'תשל"ב

(הפרשיות והמועדים מתאימים לקביעות שנת תש"פ)

*

בספר זה שיחות, מאמרים ומענות שלא ראו את אור הדפוס

שנלקמו אחד אחד מסלילי הקלטה ורשימות

שנרשמו בשעתם ע"י החוזרים, ונשארו בכתובים עד לאחרונה

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

ובחנויות הספרים קה"ת בארה"ב ובאה"ק

www.lahak.org ואו: www.bookstock.co.il

או בטלפון: בארה"ב 718-604-2610; באה"ק 03-9606-018

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ ויגש, ז' טבת הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק ראשון מהתוועדות מוצש"ק פ' בא, יו"ד שבט, ה'תשל"ג, הנחה בלתי מוגה (המשך ההתוועדות י"ל אי"ה בשבועות הקרובים).

*

בתור הוספה – מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

יום הבהיר ה' טבת, ה'תש"פ,
שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר ז"ע,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2020 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5780 • 2020

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

ב

בי"ה, כ"א אייר תשמ"ג
ברוקלין, נ.י.

האברך ... שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הכנסו לגיל מצות,

הנה יה"ר מהשי"ת אשר מבן שלש עשרה למצות יגדל לבן חמש עשרה וכו' כפסק המשנה (אבות פרק ה'), ויוסיף התמדה ושקידה בלימודו בתורה, בתורת הנגלה וכן בתורת החסידות ויהדר בקיום המצות. והשי"ת יצליחו להיות חסיד ירא שמים ולמדן.

בברכה

מ. שניאורסאהן

בנוגע א) לתפלין — באם קנה אותם אצל סופר מומחה יר"ש, הסופר עצמם בודקם. באם כמנהג כמה וכמה קנה בחנות, כדאי לבדוקם.

ב) למזוזה — הכוונה למזוזות החדר בה ישן.

ב

מצילום האגרת.

בנוגע א) לתפלין . . . ב) למזוזה: הבא להלן הוא בהמשך להוראת רבינו אליו — לעיל אגרת הקודמת — ש"מהנכון אשר יבדקו את המזוזות וכן התפלין שלו שתהיינה כשרות כדין, שע"ז שאל הנמען במכתבו: א) בנוגע לתפלין — הרי לא מזמן חגג את הבר-מצוה שלו, ונרכשו עבורו תפלין חדשות; ב) בנוגע למזוזה — איזה מזוזות עליו לבדוק, כיון שדר הוא בבית הוריו.

בס"ד. שיחת מוצש"ק פ' בא, יו"ד שבט, ה'תשל"ג.

בלתי מוגה

א. דובר כבר כמ"פ (וגם ביום הש"ק זה!) בנוגע לענין של זכרון אודות מאורע שאירע בשנים שלפנ"ז, שלשמו מתאספים יחד, שכיון שאצל בני"י נקבע ש"המעשה הוא העיקר², וכיחד עם זה יודעים ש"ימים יוצרו ולו אחד בהם³, היינו, שאין יום מיותר בחשבון הימים שניתנו לכל אדם, הרי מובן, שהתאספות והתדברות של כו"כ אנשים לאיזו מטרה שתהי', קשורה בודאי עם ענין של מעשה, כיון שהוא העיקר.

ובמיוחד בנוגע לזכרון הקשור עם אדם שיודעים כיצד היתה השקפתו על חיי האדם בכלל, ועל אסיפה והתוועדות של ריבוי בני אדם ביחד, ולא רק סתם השקפה, אלא גם הוראה שהורה כמ"פ — שאסיפה כזו צריכה להביא תוספת חיות בקבלת החלטות טובות בנוגע למעשה בפועל.

ולכן, אפילו לדעת האומרים שלשיטתם מספיקה עשיית זכרון לכבודו, ובכך מעניקים את הכבוד הראוי וההערכה בנוגע לפעולות ואופן החיים של אותו אדם — הנה בנדו"ד, כשמדובר אודות יום הילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר, הרי הוא בעצמו אמר שבזה לא יוצאים י"ח, ואדרבה: אם רוצים להעניק לו כבוד, צריכים בודאי להתחשב עם הוראותיו; והרי ישנה הוראה מיוחדת בנוגע להתוועדות הקשורה עם תורה ויהדות וחסידות במיוחד, שצריכה להתבטא בהחלטות טובות במעשה בפועל.

ואע"פ שאין זה מעשה עדיין, אלא רק החלטה שיהי' המעשה — הרי זה תלוי באופן עשיית ההחלטה, שכאשר נעשית בתוקף המתאים, בודאי תבוא לידי פועל.

וראי' לדבר — גם מהלכה בפועל — מענין השבועה:

גם ענין השבועה אינו עדיין עשיית הדבר בפועל, אלא שכאשר מקבל על עצמו החלטה ומקשר זאת עם ענין של שבועה, הרי זה נותן תוקף להחלטה, שמסייע לו להתגבר על כל הקשיים ולהבטיח שהחלטה תבוא בפועל.

273. וש"נ.

(1

(2) אבות פ"א מי"ז. וראה לקו"ש חט"ז ע' (3) תהלים קלט, טז.

ומובן שאין הכוונה לדברים כפשוטם, שקבלת ההחלטות תהי' מתוך שבועה — שהרי צריך להזדעזע ("זיך אַ טרייסל-טאַן") מענין של שבועה (כדברי הגמרא במסכת שבועות⁴), אלא רק להדגיש את התוקף (שבשבועה) שיכול וצריך להיות בקבלת ההחלטה (גם ללא שבועה), באופן שתתקיים בפועל ללא מניעות וללא שקו"ט וכיו"ב.

ב. ובנוגע לתוכן ההחלטה — הרי זה קשור עם זכרון הענין שלשמו מתאספים יחד:

בהתוועדות הקשורה עם "זכר ליציאת מצרים", צריכה להיות ההחלטה קשורה עם יציאה מהמצרים וגבולים של ענין הגלות.

ועד"ז בנוגע לזכרון הקשור עם הילולא של איש מסויים (כנ"ל) — שההחלטה צריכה להיות קשורה עם הענינים שעליהם מסר את נפשו, שזה מורה שבענינים אלו הי' חי ("אין דערויף האָט ער געלעבט"), ועד שזה הי' יקר אצלו יותר מאשר חייו הגשמיים.

— רבינו הזקן כותב אמנם באגה"ק⁵ ש"חיי הצדיק אינם חיים בשריים כי אם חיים רוחניים", אבל ישנו הלבוש החיצוני כפי שמתבטא גם בחיי הגוף;

וכאשר מוסר את נפשו על ענינים מסויימים,

— שהרי אסור ליהודי "זיך וואַרפֿן" עם מסירת-נפש על כל צעד ושעל; יש ציווי בתורה "ונשמרתם מאד לנפשותיכם"⁶, היינו, שצריך לשמור אפילו ענין של בריאות, ועאכו"כ בנוגע לענין החיים. ובפרט ע"פ ההלכה הידועה שמביא רבינו הזקן בשו"ע הלכות נזקי גוף⁷, ש"אין לאדם רשות על גופו כלל", כיון שזהו נכסיו של הקב"ה, ואילו האדם הוא ה"שומר", וצריך להתנהג באופן ש"נכסיו של הקב"ה" יהיו בשלימות, מלבד במקרה שבו אומר הקב"ה שצריך להתנהג עם "נכסיו" באופן של מסירת-נפש —

הרי מובן שענינים אלו חשובים אצלו עוד יותר מאשר חייו.

ואם הדברים אמורים במשך כל השנה, ובמשך כל השנים — עאכו"כ בקשר ליום ההילולא, יום ההסתלקות, כמדובר בארוכה ביום הש"ק⁸ שזהו הסך-הכל של כל חייו, כפי שבא בפועל בענינים של קדושה

4) ובחדא"ג מהרש"א.

5) ביאור לסו"ך.

6) טו. וראה שבת לב, סע"ב

7) ס"ד.

8)

הוספה

בי"ה, י"א אדר תשמ"ג
ברוקלין

האברך ... שי'

שלום וברכה!

במענה למכ"י ממוצש"ק משפטים —

ילמוד מזמן לזמן בסי' חפץ חיים.

מהנכון אשר יבדקו את המזוזות וכן התפלגן שלו שתהיינה כשרות כדין.

כשיודיע גם שם אמו יזכירוהו בעת רצון על הציון הק'.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ש.מ. סימפסון, מזכיר

נ.ב. נראה ממכתבו שגם על אחרים השפיע בהיפך דאהבת ישראל —

וא"כ הוא ישפיע עליהם שילמדו ס' הנ"ל.

מצילום האגרת.

במענה למכ"י ממוצש"ק משפטים: בו כותב הנמען (נער צעיר ממשפחה לא חסידית) אשר יחד עם כמה מחבריו בני גילו עשו מעשה של השחתת חוברות "לקוטי שיחות" רח"ל, ועתה מצטער הוא מאד על כך, ומבקש מרבינו סליחה ותיקון על מעשיו.

ילמוד מזמן לזמן בסי' חפץ חיים: שכדברי רבינו בשיחת ש"פ ויגש, ה' טבת, ה'תשמ"ח (סה"ש

תשמ"ח ח"א ע' 190; תו"מ התוועדויות תשמ"ח ח"ב ע' 171) — האריך ה"חפץ חיים

בספריו "אודות גודל ההכרח דאהבת ישראל, ושליחת הפכו כו', להזהר בתכלית מדיבור

בלתי-רצוני (אפילו אבק לשון הרע וכיו"ב) על איש ישראל .. ואין צריך לומר שלילת הענין

דהרמת יד, ח"ו, להכות או לכתוב כתבי פלסטר נגד בני ישראל."

יבדקו את המזוזות וכן התפלגן שלו: בהמשך לזה, ראה לקמן אגרת הבאה.

ובפרט כשקבלת ההחלטה היא "ברוב עם"²⁹, באופן ד"כולנו כאחד" — אזי יש ברכה מיוחדת מלמעלה, כהלשון³⁰: "ברכנו אבינו כולנו כאחד", היינו, שהסיבה לכך שמבקשים ודורשים ופועלים את הענין ד"ברכנו אבינו" היא — בגלל ש"כולנו כאחד" רוצים אותו הדבר. ובאופן כזה נמשך הדבר למטה מעשרה טפחים, וכאמור — בשמחה ובטוב לבב, במשך כל השנה.

ועד שניכר גם בעיני בשר שזוהי התוועדות חדשה, החלטה חדשה ושנה חדשה,

ועי"ז זוכים בקרוב ל"שיר חדש" שלא הי' מעולם, כמובא בתוספות במסכת פסחים³¹ (ממכילתא³²): "כל השירות (החל משירות משה וכל השירות שלאח"ז) לשון נקבה, חוץ משירה דלעתיד דלשון זכר", כמ"ש³³ "שירו להוי' שיר חדש", כיון שקשורה עם "גאולה שאין אחרי' גלות" — גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו,

שאז יקויים היעוד³⁴ "הקיצו ורגנו שוכני עפר", והוא בתוכם, בתחיית המתים, ובקרוב ממש.

* * *

ורוחניות, ובאופן ש"כל עבודתו אשר עבד בה" במשך כל ימי חייו עולה עד לשורש ומקור כו' (כמבואר בדרושי ל"ג בעומר¹⁰ ובכ"מ¹⁰), הרי זה שעת סגולה ושעת הכושר ביותר, לקבל החלטות בענינים ונקודות שעליהם מסר נפשו.

ג. ובכללות — הרי זה הענין של הפצת היהדות:

ענין היהדות צריך להיות באופן של "הפצה" — בכל מקום שיש אפשרות להגיע אליו, ובכל זמן, והיינו, שהיהדות תהי' ניכרת לא רק ג' ימים בשנה, או בכל שבת ויום טוב, אלא גם בימות החול, ובהם גופא — לא רק בחלק היום שבו עסוקים בענינים נעלים, אלא בכל זמן, גם בחלק החולין של ימות החול, גם שם צ"ל הפצת היהדות.

וענין זה — ככל עניני החסידות — אינו הוספה ח"ו על התורה,

— שהרי "התורה לא תהי' מוחלפת"¹¹; התורה לא התחלפה ולא תתחלף, ולכן יש ציווי "לא תוסיפו . . ולא תגרעו"¹² —

אלא שיש ענינים שהם בהעלם בתורה, ומביאים אותם בגלוי.

וע"ד שמצינו בתושבע"פ "מנא הני מילי דאמר קרא", והיינו, שענין זה נאמר בפסוק, אלא שפסוק הרי זה באופן נסתר, ברמז וכיו"ב, ואילו תושבע"פ מגלה כוונת הרמז ומשמעותו בנוגע למעשה בפועל¹³.

וכן בתושבע"פ יש ענינים שנאמרו ברמז או בקיצור נמרץ וצריך לפרשם — ע"ד החילוק בין משנה לגמרא, כמ"ש הרמב"ם¹⁴ שבדורות של זמן המשנה הי' מספיק קיצור הלשון במשנה כדי לידע כוונת הדברים בכל הפרטים, ואילו בדורות שלאח"ז הוצרכו פירוש וביאור — שזהו ענין הגמרא.

וכמובא בגמרא¹⁵ מאמרו של אילפא: "אי איכא דשאל לי במתניתא . . ולא פשטינא לי' ממתני'"; אלא שענין זה הי' ביכלתו של אילפא, משא"כ אחרים, אפילו בדורו של אילפא, ועאכ"כ בדורות שלאח"ז.

וכן בנוגע לדורות שלאחרי הגמרא וכו', הנה "מפני צוק העיתים",

(9) סידור (עם דא"ח) שער הל"ג בעומר התשיעי.

דש, סע"ב ואילך. (12) ואתחנן שם, ב.

(10) תניא אגה"ק סז"ך-וכ"ח. (13) ראה גם תניא אגה"ק סכ"ט.

(11) עיקר הט' מי"ג העיקרים. וראה (14) בהקדמתו לפיהמ"ש (ד"ה אח"כ ראה

רמב"ם ה' יסוה"ת רפ"ט. ה' מלכים פי"א להסתפק). וראה גם בהקדמתו לספר הי"ד.

סה"ג. פיהמ"ש סנהדרין פ' חלק יסוד (15) תענית כא, א.

(29) משלי יד, כח. (32) בשלח טו, א.

(30) ברכת "שים שלום" בתפלת העמידה. (33) ישעי' מב, יו"ד. ועוד.

(34) שם כו, יט.

(29) משלי יד, כח.

(30) ברכת "שים שלום" בתפלת העמידה.

וראה תניא פל"ב.

(31) קטו, ב (ד"ה ה"ג ונאמר).

שנעשה קשה יותר להתרכז ולהתעמק בתושבע"פ — הי' צורך, ולכן "חשף ה' זרוע קדשו"¹⁶ והעמיד גדולי ישראל בכל דור ודור, שימשיכו מן ההעלם אל הגילוי את הענינים שנאמרו בתושבע"פ ברמז או בנסתר.

ועד"ז בנוגע לענין של הפצת היהדות בכל זמן ובכל מקום — שאין זה דבר חדש לגמרי; זהו ענין שנאמר כבר בתורה, אלא שנאמר ברמז ובקיצור, ואח"כ גילו והסבירו זאת ובתוספת חיות — ש"בכל זמן" פירושו לא רק בכל שנה או בכל חודש, אלא בפרטיות יותר: בכל רגע שבזמן זה.

ובעצם הרי זה פסוק מפורש וגמרא מפורשת — "איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה, בכל¹⁷ דרכיך דעהו"¹⁸:

הפירוש הפשוט ד"בכל דרכיך דעהו" הוא — שבכל דרכיך, כל מה שאתה עושה ובאיזה זמן שאתה עושה זאת, צ"ל ניכר בזה הענין ד"דעהו", ידיעת והכרת הקב"ה.

ובפרט כפי שנתפרש בפרטיות יותר בדברי הרמב"ם בהלכות דעות¹⁹ בנוגע להנהגת החכם — ש"החכם ניכר" לא רק בלימודו ("בחכמתו ובדעותיו") דוקא, אלא גם "במאכלו ובמשקו וכו'", ומונה עשר סוגים שבהם נכללים כל עניני האדם²⁰.

אמנם, אפילו בדברי הרמב"ם לא מצינו הדיוק שבכל רגע צ"ל ניכר הענין ד"דעהו".

אך ענין זה הוא בדיוק יותר בתניא²¹ — שאפילו כאשר אדם עושה דבר סתם ("שכוונתו אינה לשם שמים"), הרי זה גם ענין של קליפה, כי כל ענין שעושה צ"ל "לשם שמים"²², ויתירה מזה (כמדובר לעיל²³) — לא זו בלבד שלאחר זמן יבוא מזה ענין של "שמים", אלא בשעת מעשה הרי זה באופן ש"בכל דרכיך דעהו".

ד. ובענין זה צריכה להיות החלטה כאשר נמצאים כולם יחד בהתוועדות, במצב רוח מיוחד של שמחה וטוב לבב — להיות במעמד ומצב נעלה יותר מכמו שהי' עד עתה, זך, רוחני וקדוש יותר, שהוא יהודי ("אידישער") יותר, שכן, ענין היהדות מתבטא בהתקשרות עם הקב"ה,

(16) לשון הכתוב — ישעי' נב, יו"ד.
 (17) משלי ג, ו.
 (18) ברכות סג, א.
 (19) רפ"ה.
 (20) ראה גם תו"מ חכ"ט ע' 122. וש"נ.
 (21) פ"ד.
 (22) אבות פ"ב מ"ב.
 (23)

כמארז"ל²⁴ "אמאי קרי לי' יהודי על שום שכפר בעבודה זרה, שכל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי", והיינו, שכל ענין שהוא "זר" להקב"ה, הרי הוא כופר בו, והיינו, שאין זה שייך אליו, לעולם שלו, כיון שזה "זר" לענין האלקות — החלטה שתבוא אח"כ בפועל, לא רק בנוגע לקיום ההחלטה, אלא גם שהקיום יהי' בשמחה ובטוב לבב.

ונוסף על האמור בכללות, בנוגע לכל התוועדות הקשורה עם יום הילולא כזה בכל שנה ושנה, יש גם דבר חידוש בכל שנה — כמדובר כמ"פ שאין ענין בעולם שחוזר ונשנה באותו אופן, כי, אם זה בדיוק אותו דבר, הרי זה "דבר לבטלה"²⁵, שהרי כבר הי' לעולמים, ועכצ"ל שכל פעם ניתוסף דבר חידוש, או ענין מיוחד שלא הי' מעולם.

וכמבואר באגה"ק²⁶ בנוגע לראש השנה — "מראשית השנה ועד אחרית שנה"²⁷ — ש"בכל שנה ושנה .. מאיר .. אור חדש ומחודש שלא הי' מאיר עדיין מעולם", והיינו, שאף שלכאורה ישנם אותם ימים טובים, שבתות וימות החול, מוצאי שבת ויום ראשון בשבוע וכיו"ב, הנה לאמיתו של דבר הרי זה מוצאי שבת אחר שאף פעם לא הי' כמותו.

אלא שזהו מה שנותנים מלמעלה; ועבודת האדם היא — לנצל זאת, שיומשך במעשה בפועל.

וכפי שרואים בפועל בנוגע לענין העשירות — שהעובדה שיש לפלוני ריבוי ממון היא רק עשירות בכח, ואילו העשירות בפועל תלויה בכך שמנצל את הממון בתכלית האפשריות, באופן היותר גדול וטוב שיש ביכולתו לנצל זאת.

ובנוגע למעשה בפועל גופא — הרי אינו דומה דור אחד למשנהו, ואפילו בדור זה עצמו — שנה אחת לחברתה.

ובנוגע לשנים אלו, ישנו ענין מיוחד שבנוגע אליו יש לקבל החלטה תקיפה לפעול בזה במעשה בפועל, ובשמחה ובטוב לבב — כפי שיתבאר לקמן.

ה. וכאשר מקבלים החלטה מפורטת בתוקף המתאים, הרי זה בודאי יומשך בפועל, וכמ"ש²⁸ "וילכו ויעשו בני ישראל", כפי שמביא רש"י ממכילתא: "וכי כבר עשו? .. אלא מכיון שקבלו עליהם, מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו".

(27) עקב יא, יב.

(28) בא יב, כח.

(24) מגילה יג, רע"א.

(25) ראה שבת עו, ב.

(26) סי"ד.